

בס"ד. ש"פ ויקהל-פקודי, פ' החודש, מבה"ח ניסן, ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

ויאמר הוי' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החודש הזה לכם ראש חדשים¹, ואיתא במד"ר קהלת ע"פ² טובים השנים מן האחד, טובה פרשה שנאמרה לשנים, שנאמר ויאמר ה' אל משה ואל אהרן, מפרשה שנאמרה ליחיד. וצריך להבין מהו הטובה והמעלה בזה שנאמרה הפרשה למשה ולא אהרן יותר מפרשה שנאמרה למשה בלבד. ועוד צריך להבין, דכיון שיש מעלה וטובה בפרשה שנאמרה לשנים, מהו הטעם שדוקא פרשת החודש היא מהפרשיות שנאמרו לשנים.

(ב) **אך** הענין בכללות הוא³, שפרשת החודש הזה לכם ראש חדשים גוי' היא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל⁴, ולכן יש בפרשה זו המעלה שנאמרה לשנים. ויובן ביותר, דהנה בפרשה זו הוא הציווי דקידוש החודש, שענינו הוא יחוד שמשא וסיהרא⁵ שנעשה במולד הלבנה בר"ח, והו"ע יחוד קוב"ה ושכינתו, כנסת ישראל, דישאל נמשלו ללבנה⁶. וזהו ג"כ מ"ש בספר מגלה עמוקות⁷ דענין קידוש החודש הוא ענין יחוד יעקב ורחל, ולכן אומרים בברכת קידוש לבנה ברוך עושך יוצרך בוראך קונך, ר"ת יעקב, ובפ' החודש נאמר לכם ראש חדשים, ר"ת רחל, והיינו לפי שכללות הענין דקידוש החודש ומולד הלבנה הו"ע יחוד יעקב ורחל, והיינו יחוד קוב"ה ושכינתו. וזהו גם מה שפרשה זו היא המצוה הראשונה שנצטוו בני ישראל, לפי שכללות ענין המצוות הוא ליחדא קוב"ה ושכינתו כידוע⁸. וכיון שענין היחוד נעשה ע"י שושבינין, וכמו בענין היחוד וחתונה למטה שהוא ע"י שושבינין, ועד"ז יובן גם ביחוד קוב"ה וכנסת ישראל שהוא ע"י שושבינין, לכן נאמרה פרשה זו למשה

(6) ראה סוכה כט, א ובחדא"ג מהרש"א שם. ב"ר פ"ו, ג. וראה אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך.
(7) פ' בא עה"פ.
(8) פרי עץ חיים (למהרני"ש) שערי הזמירות ספ"ה. וראה תומ"ם סה"מ אלול ע' רמה. וש"נ.

(1) בא יב, א-ב.
(2) קהלת ד, ט. וראה גם אוה"ת עה"פ (נ"ך ח"ב ס"ע אקטז ואילך).
(3) בהבא לקמן — ראה ד"ה החודש הזה לכם תרכ"ו פ"ח (סה"מ תרכ"ו ע' מא ואילך).
(4) פרש"י ר"פ בראשית.
(5) ראה ספר הלכותים דא"ח צ"צ ערך לבנה ע' ת ואילך.

ולאהרן, שהם השושבינין שעל ידם נעשה היחוד, כידוע⁹ שמשה הוא שושבינא דמלכא ואהרן הוא שושבינא דמטרוניא.

ג) **והנה** בספר מגלה עמוקות ממשיך לבאר ג"כ הענין דניסן ותשרי, שבניסן ישנו הענין דביעור חמץ ברוחניות. והענין בזה, דכיון שהחודש הזה לכם ראש חדשים הו"ע יחוד קוב"ה ושכינתו, וענין היחוד הוא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, הרי עשיית הדירה היא ע"י העבודה דסור מרע ועשה טוב. וכמו בדירת מלך בוד¹⁰, שתחילה צריך לנקות את הדירה מכל לכלוך וצואה, ואח"כ צריך ליפותה בכלים נאים שתהי' דירה נאה, כמו"כ הוא בעשיית הדירה לו ית', שהו"ע העבודה דסור מרע לנקותה מכל הענינים הבלתי ראויים, והעבודה דעשה טוב ליפותה בכלים נאים כו'. והנה, יסוד כללות העבודה בעשיית המצוות באופן דסור מרע ועשה טוב, הו"ע קבלת עול מלכות שמים. וכיון שהחמץ הו"ע ההגבהה וההתנשאות, שהוא היפך הקב"ע [שזהו מה שהיצה"ר נקרא בשם חמץ¹¹, כמ"ש¹² מכף מעול וחומץ, לפי שהחמץ הוא היפך הקב"ע, ויתרה מזה, שגם מזה נפוחה יש בה חשש חימוץ¹³], לכן הנה בחודש ניסן שאז צריך להיות העבודה דהחודש הזה לכם ראש חדשים, שזוהי העבודה לעשות לו ית' דירה בתחתונים ע"י קיום המצוות שיסודם הוא הקב"ע, אזי צריך לבער את החמץ שהוא היפך הקב"ע. וכשם שבניסן ישנו הענין דביעור חמץ בגשמיות, כמו"כ ישנו ענין זה בתשרי ברוחניות, והו"ע העבודה דתשובה, שע"י התשובה מבער את ההגבהה וההתנשאות, וממשיך את האור שהי' חסר בהעדר העבודה דסור מרע ועשה טוב.

וזהו ג"כ עבודתו של אהרן שושבינא דמטרוניא, דאהרן הוא אוהב שלום ורודף שלום¹⁴, וענין השלום הוא היפך ההתנשאות, שהרי העדר השלום הוא בסיבת הישות והתנשאות, שמתגאה על חבריו ומדמה בנפשו שחבירו אינו בערכו כלל וא"כ איך יהי' עמו בצוותא חדא כו', או שחושב שחבירו פגע בכבודו כו', שכל זה הוא מצד הישות וההתנשאות, וזוהי עבודתו של אהרן שהי' אוהב שלום ורודף שלום, היפך הישות

9) זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב (ברע"מ).
 10) ראה לקו"ת בלק ע, ג. וראה גם ד"ה כי תשא שנה זו (לעיל ע' 93).
 11) אוה"ת דרושים לפסח ע' תמא. ובכ"מ.
 12) תהלים עא, ד.
 13) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סתס"א סכ"ג.
 14) אבות פ"א מי"ב.

וההתנשאות. וזהו ג"כ מה שענני הכבוד היו בזכותו של אהרן¹⁵, דענין ענני הכבוד הוא, שמלבד זאת שהרגו את הנחשים שרפים ועקרבים והשוו את ההרים וגבעות¹⁶, הרי הענני הכבוד הקיפו את כל ישראל בשוה, שהו"ע השלום והאחדות. וענין השלום הוא הכנה להיחוד דקוב"ה ושכינתי', וזהו"ע ענני הכבוד שהוא דוגמת החופה שקודם היחוד.

ד) **והנה** עבודתו של אהרן היא לא רק לפעול ענין השלום (ע"י הסרת הישות וההתנשאות), אלא גם לפעול בנשמות ישראל העליו' וההגבהה להעלותם למעלה, שזהו"ע שושבינא דמטרוניא, שמולין את הכלה אל החתן, והיינו, להעלות את נשמות ישראל מלמטה למעלה, שזהו החילוק בין משה לאהרן¹⁷, שמשה הוא שושבינא דמלכא, שענינו לפעול ההמשכה מלמעלה למטה, ואהרן הוא שושבינא דמטרוניא, שענינו לפעול בנשמות ישראל העליו' מלמטה למעלה. וזהו שאהרן הי' אוהב את הבריות ומקרבן כו'¹⁸, שהם ב' ענינים. אוהב את הבריות הו"ע השלום עי"ז שמבטל את הישות, ואח"כ הוא העבודה דמקרבן כו', שמקרב ומגביו את נשמות ישראל למעלה. וע"י העליו' שפועל אהרן בנשמות ישראל, נעשית אח"כ ההמשכה מלמעלה למטה ע"י משה שושבינא דמלכא.

וביאור הענין¹⁷, דהנה בעבודתו של אהרן כתיב¹⁸ בהעלותך את הנרות, שלאחרי חנוכת המשכן והמזבח שכל הנשיאים הקריבו את קרבנותיהם, אמר הקב"ה לאהרן בהעלותך את הנרות, שלך גדולה משלהם¹⁹. והענין בזה, דנרות קאי על נשמות ישראל²⁰, שנקראו מנורת זהב כולה²¹, שיש בה ז' נרות שהם הז' מדות, וכל אחד כלול מיו"ד, והו"ע השבעים²² נפש דיעקב²³. ועז"נ בהעלותך את הנרות, שאהרן פועל בהם ההגבהה והעליו' מלמטה למעלה. והנה, התורה היא נצחית²⁴, ולכן ישנו גם עכשיו הענין דבהעלותך את הנרות בעבודה הרוחנית. והו"ע עבודת התפלה, דתפלה הוא עליו' מלמטה למעלה, דהתחלת התפלה הוא התחלת העליו', ומטפס ועולה עד שמגיע בק"ש לואהבת את הוי' אלקיך

18) בהעלותך ח, ב.
 19) ראה פרש"י עה"פ. במדב"ר פט"ו, ג.
 20) לקו"ת בהעלותך כט, ג. ובכ"מ.
 21) זכרי' ד, ב.
 22) ראה ויגש מו, כז.
 23) ראה לקו"ת שם לב, ד.
 24) תניא רפי"ז.

15) ראה זח"ג קג, א. ועוד.
 16) פרש"י בהעלותך י, לד.
 17) בהבא לקמן — ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"א ע' ככג ואילך. תורת חיים וארא קו, א ואילך (בהוצאה החדשה — עב, ג ואילך). וראה גם ד"ה ואתה תצוה תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' קסו ואילך). עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רמה ואילך).

ככל לבכך ובכל נפשך ובכל מאדך²⁵, שהאהבה דבכל מאדך היא אהבה רבה, שהיא תכלית העלי'. והנה, לאח"ז כתיב²⁶ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוין, בדברי תורה הכתוב מדבר²⁷, הנה זהו ההמשכה מלמעלה למטה, שנעשה ע"י משה שושבינא דמלכא, כידוע שענין התורה אינו עליית והגבהת הנבראים, כי אם המשכה מלמעלה למטה, והנברא הוא בביטול לגמרי, כמ"ש²⁸ תען לשוני אמרתך, כעונה אחרי הקורא²⁹. וזהו החילוק שבין משה לאהרן, שאהרן ענינו העלי' מלמטה למעלה שע"י עבודת האהבה, ומשה ענינו ההמשכה מלמעלה למטה שע"י התורה³⁰.

(ה) **ויובן** בהקדם תוספת ביאור בעבודתו של אהרן לפעול עלי' בנשמות ישראל ע"י עבודת האהבה³¹. ויובן זה משמו של אהרן גופא, שהוא א' הר נ'. והענין בזה, דהנה, ענין ההר בגשמיות הרי הוא בחי' דומם בשוה לכל העפר, אלא שהוא בעלי' מלמטה למעלה. וענינו בעבודה הרוחנית, שגם כאשר מצד גופו ונפשו הבהמית הוא בחי' דומם לגבי ענינים רוחניים בכלל ועניני אלקות בפרט, מ"מ, הרי הוא בעלי' מלמטה למעלה ע"י האהבה אשר בו. וזהו מה שהאבות נקראו הרים³², ובפרט אברהם, כמאמר³³ כאברהם שקראו הר, לפי שהמשיכו בנשמות ישראל בחי' האהבה, שענינה הוא עלי' מלמטה למעלה, שזהו"ע ההר. וזהו ג"כ מה שאהרן הוא א' הר נו"ן, דכיון שענינו הוא לפעול אהבה בנשמות ישראל, לכן נקרא בשם הר. אמנם, באהבה גופא יש ב' בחינות, אהבה זוטא ואהבה רבה. אהבה זוטא היא האהבה שבאה ע"י ההתכוננות איך שהקב"ה מחי' ומהווה את העולם כו', וכיון שאהבה זו באה ע"י ההתכוננות בהאלקות השייך לעולם, הרי היא מוגבלת כפי אופן ההתכוננות. אך אהבה רבה היא האהבה שלמעלה מטעם ודעת, שאהבה זו אינה מצד ההתכוננות, כי אם מצד הרצון עצמי שבנפש, ולכן היא בכחי' בלי גבול. ואהבה רבה זו נקראת בשם הר³⁴ ההר³⁵, דאהבה זוטא היא בחי' הר, ואהבה רבה

והאילך).	25) ואתחנן ו, ה.
31) כהבא לקמן — ראה מאמרי אדמו"ר	26) שם, ו.
הזקן שם ע' קכו ואילך. תורת חיים שם קיב,	27) ראה ספרי ורש"י שם, ז. יומא יט, ב
ב ואילך (עז, ג ואילך).	וברש"י שם. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ו סט"ז.
32) ראה ר"ה יא, א. שמו"ר פט"ו, ד.	הלי' ת"ת לאדה"ז פ"ג ס"ב.
תקו"ז תכ"א (מג, ב. מד, ב. מה, ב).	28) תהלים קיט, קעב.
33) פסחים פח, א.	29) ע"ד סוכה לח, ב. ראה תו"א יתרו סז,
34) במדבר כ, כב ואילך.	ב. לקו"ת שה"ש מד, ב. ובכ"מ.
35) ראה גם לקו"ת נשא כא, א.	30) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן שם ע' קל
	ואילך. תורת חיים שם קיז, א ואילך (פ, ג

היא בחי' הר ההר, והיינו, דכשם שבגשמיות הנה מקום ההר לגבי הר ההר הוא כמו מקום המישור, כמו"כ אהבה זוטא לגבי אהבה רבה אינה נחשבת לכולם, דמאחר שאהבה זוטא היא בהגבלה ואהבה רבה היא בל"ג, הרי גבול לגבי בל"ג אינו נחשב לכולם. ולכן, כדי לפעול בנשמות גבוהות מספיקה גם האהבה זוטא שהיא בהגבלה, אבל בכדי לפעול גם בנשמות נמוכות ודורות נמוכות עד דרא דעקבתא דמשיחא, לא מספיקה אהבה זו, להיותה בהגבלה, אלא צ"ל דוקא אהבה רבה שהיא בל"ג.

והנה ³⁶ האהבה דאהרן, א' הר, אינה האהבה שמצד הטו"ד, אלא אהבה שנמשכת מבחי' אלף אותיות פלא³⁷, והוא בחי' רצון העצמי שבנפש, שזהו אלף הר, היינו שההר בא ונמשך מבחי' אלף אותיות פלא. אמנם, כיון שרצון העצמי הוא בהעלם ולא שייך כלל שיהי' ממנו אהבה (והיינו דבחי' העלם עצמי הנה גם כאשר הוא מתגלה כמו שהוא בהעלמו אינו שייך שיתחבר עם בחי' אהבה שהוא מציאות דבר), לכן הנה בחי' ההר שהיא האהבה אינו נמשך מהפלא עצמו, כי אם מבחי' אלף שהוא רק אותיות פלא, דאלף הוא מלשון אולפנא ולימוד, והוא בחי' הכתר השייך לחכמה, ובנפש הוא בחי' קדמות השכל השייך כבר לשכל, שלכן אפשר שיהי' ממנו ענין האהבה. ומ"מ, להיות שגם האלף הוא אותיות פלא, היינו שהוא בחי' הכתר (אלא שזהו כמו ששייך לחכמה), הנה האהבה הנמשך ממנו היא בל"ג, ולכן מגעת גם בנשמות ודורות נמוכות עד דרא דעקבתא דמשיחא. וזהו הר נ', דנו"ן פשוטה היא למטה מהשיטה, היינו שאהבה זו נמשכה עד למטה מטה. וזהו כללות ענין העבודה דאהרן שפועל האהבה בכל הנשמות, גם בנשמות נמוכות, להעלותם מלמטה למעלה.

אמנם העבודה דמשה שושבינא דמלכא היא ההמשכה מלמעלה למטה. ויובן גם זה מהשם דמשה³⁸, כמ"ש³⁹ ותקרא שמו משה גו' כי מן המים משיתיהו, דהנה, מים קאי על תורה, כמארז"ל⁴⁰ אין מים אלא תורה, ובתורה יש ב' בחינות, מים עליונים ומים תחתונים, שלכן אמרו נובלות חכמה שלמעלה תורה⁴¹, והתורה דעכשיו הבל היא לגבי

36) בהבא לקמן — ראה מאמרי אדמו"ר
 הזקן שם ע' קכח. תורת חיים שם קיג, ב
 ואילך (עח, ב ואילך).
 37) תקו"ז ת"ע (קלה, א). ועוד.
 38) בהבא לקמן — ראה מאמרי אדמו"ר
 הזקן שם ס"ע קכט ואילך. תורת חיים שם
 קטו, סע"ב ואילך (עט, ד ואילך).
 39) שמות ב, י.
 40) ב"ק יז, א.
 41) ב"ר פ"ז, ה.

תורתו של משיח⁴², וזהו מן המים משיתיהו, דהיינו שענינו של משה הוא ההמשכה מהתורה שלמעלה, בחי' מים העליונים, שנמשך למטה. וזהו גם דיוק הלשון משה, שאינו נקרא בשם משוי, לשון עבר, אלא משה, לשון הוה, וגם אין זה לשון נפעל, אלא לשון מפעיל, ער מאַכט אַרויסציעהן, וכמבואר בכ"מ⁴³ שהדבר הממשיך הוא למעלה במדריגה מההמשכה, והיינו שמושה עצמו הוא למעלה מהתורה שממשיך, דכללות הענין בזה הוא, שמושה ממשיך את התורה מלמעלה למטה, ולא כמו אהרן שושבינא דמטרוניתא, שפועל העלאה מלמטלמ"ע, היינו עליית הנבראים, משא"כ משה שושבינא דמלכא פועל ההמשכה מלמעלמ"ט, שאין זה עליית הנבראים, כי אם ההמשכה ממדריגה שאינה שייכת כלל להנבראים, וכנ"ל שלימוד התורה צריך להיות בביטול לגמרי, כעונה אחרי הקורא, לפי שאין זה עליית הנבראים, כי אם המשכה מלמעלה.

ו) ובוזה יובן החילוק שבין עבודת אהרן לעבודת משה⁴⁴, שבעבודת אהרן בהדלקת הנרות ישנו ענין של הגבלה, כמ"ש⁴⁵ מערב עד בוקר, משא"כ בעבודתו של משה בלימוד התורה, הרי חיוב לימוד התורה הוא בתמידות (וזהו משה לשון הוה, לפי שענין התורה הוא בתמידות). והיינו, לפי שמושה הוא שושבינא דמלכא, שהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה, וכיון שענינו הוא המשכה מלמעלה, לכן אין בזה הגבלות כלל. משא"כ אהרן, הנה עם היותו בחי' הר ההר שהו"ע אהבה רבה שהיא בלי גבול, היינו, שאין בזה מדידה והגבלה בכלל, ובפרט ההגבלה דזמן ומקום, מ"מ, מאחר שהוא עליית הנבראים מלמעלה למעלה, הרי זה שייך לנבראים, ולכן יש בזה ההגבלה דמערב עד בוקר. והענין בזה⁴⁶, דהנה כתיב⁴⁷ מי יעלה בהר הוי' גו' נקי כפים ובר לבב, דהר הוי' הוא בחי' האהבה רבה, וכדי לעלות להר הוי' שהו"ע האהבה רבה, ישנם הגבלות, ודרוש לזה כמה תנאים, שיהי' נקי כפים, ב' כפים, דרועא ימינא ודרועא שמאלא, שהו"ע סור מרע ועשה טוב, ובר לבב היינו שהרגש הלב דאהבה יהי' בר, שלא יהי' בזה שום פני' בכדי למלאות רעבונו וצמאונו, אלא האהבה תהי' מצד רצון הוי' דוקא. ורק כאשר יש בו כל התנאים הדרושים,

42) קה"ר רפ"ב ובמת"כ שם. שם פ"א,

45) תצוה כז, כא. אמור כד, ג.

ח.

43) ראה המשך וככה תרל"ז פט"ו.

46) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן שם ע'

כזו. תורת חיים שם קיג, א ואילך (עז, ד

44) ראה תו"א תצוה פא, סע"ד ואילך.

ואילך).

47) תהלים כד, ג-ד.

ב. קיא,

אזי יוכל לעלות בהר הוי', משא"כ אם יחסר לו התנאים הדרושים, אזי יוכל ליפול ממדריגתו, והרי כאשר הנפילה היא מן ההר, אזי ההיזק הוא יותר מכאשר נופל ממקום המישור, שלכן העלי' בהר היא באופן שאסור לעצור באמצע, אלא צריך לעלות עד סוף ההר, ומשום זה צריך להיות תחילה כל התנאים הדרושים שיוכל לעלות בההר. וכאשר יש בו התנאים דנקי כפים ובר לבב, אזי יוכל לעלות בהר הוי', עד סוף ההר, שזהו"ע דיקום במקום קדשו⁴⁷, היינו שיגיע לבחי' החתן, שזהו מקום ההמשכה דמשה שושבינא דמלכא, שענינו בעבודה הוא היכל התורה, והוא בחי' קדשי הקדשים, מקום הארון והלוחות. וכמו"כ הוא בעבודת התפלה, שלאחרי סדר התפלה שמטפס והולך בעליותיו עד בחי' בכל מאדך, הנה לאחרי העלי' דק"ש באה ההמשכה דשמו"ע, דשמו"ע הוא ההמשכה מלמעלה למטה, דזהו ברוך אתה הוי', ברוך לשון המשכה⁴⁸, שהו"ע ביטול במציאות לגמרי כעומד לפני המלך.

ז) אמנם עדיין צריך להבין מהו ההפרש בין משה שושבינא דמלכא לאהרן שושבינא דמטרוניתא, דכיון שגם האהבה רבה דאהרן הו"ע של גילוי אור מלמעלה, וא"כ מהו ההפרש ביניהם⁴⁹. וגם צריך להבין בענין ההרהורי תשובה הבאים פתאום מצד הכרוזים העליונים כידוע⁵⁰, שענין זה אינו בחי' עלי' מלמטלמ"ע, שהרי אינו בא ע"י עבודה והכנה כלל, אלא הוא גילוי אור מלמעלה למטה, וא"כ מהו ההפרש בין ענין ההרהורי תשובה להמשכה דתורה שע"י משה.

אך הענין יובן ע"פ הידוע שיש כמה מדריגות בסדר ההשתלשלות, שישנו בחי' אור הממכ"ע ואור הסוכ"ע. אור הממכ"ע הוא אור פנימי הנמשך בפנימיות העולמות, ואור הסוכ"ע הוא ג"כ אור פנימי אלא שאינו ניכר ונרגש. וכמו"כ הוא בעבודה, שבחי' אהבה זוטא שהיא האהבה שע"פ טו"ד הוא אור פנימי המדוד ומוגבל (והוא דוגמת אור הממלא), ובחי' אהבה רבה שלמעלה מטו"ד, הנה אף שישנו ג"כ בהאדם, מ"מ אין זה ניכר ונרגש אצלו, אלא הוא בהעלם, שזהו מה שנקרא בשם אהבה מסותרת (והוא דוגמת אור הסוכ"ע). וכאשר האהבה שמצד הרצון עצמי באה בהתעוררות, הרי זה שייך קצת להבנה והשגה, והיינו לפי שמה שבא בהתגלות אין זה בחי' האהבה כמו שהיא ברצון העצמי עצמו.

(48) ראה תו"א מקץ לו, ג. ובכ"מ.

(49) ראה גם המשך תרס"ו ס"ע קל ואילך. איכ"ר פתיחתא כב. לקו"א להה"מ סר"נ.

לקו"ת במדבר ו, ג. תצא לו, ד.

(50) ראה זח"ג קכו, א. פדר"א פט"ו.

ולמעלה מזה הו"ע ההרהורי תשובה הבאים מצד הכרוזים העליונים, שלשעה קלה עכ"פ הרי זה בגילוי, ולא כמו האהבה מסותרת שהיא בהעלם לגמרי (היינו האהבה כמו שהיא בעצם, שהרי מה שבא בגילוי ע"י עבודה אין זה בחי' האה"ר כמו שהיא בעצם), כי אם שלשעה קלה עכ"פ הנה פעולת הכרוזים העליונים הוא בגילוי. אך כיון שגילוי זה הוא לשעה קלה בלבד ואח"כ חולף ועובר, לכן צ"ל עבודה בדרך אתעדל"ת בכדי שגילוי זה ימשך אצלו בפנימיות. אמנם, מה שנמשך בפנימיות ע"י עבודתו, אין זה גילוי הכרוזים עצמם, כי אם כפי שנמשך אצלו ע"י עבודתו דוקא (ואילו האור הנמשך מלמעלה אינו בא בגילוי אצלו, כי אם לשעה קלה בלבד). ולמעלה מזה הו"ע התורה שלומד בביטול, שהאור התורה שנמשך מלמעלה בא אצלו בפנימיות ובהתיישבות, והוא ע"י הביטול שבנפשו, שהוא כעונה אחרי הקורא. וזהו החידוש דמשה שושבינא דמלכא על שאר הגילויים מלמעלה, דבכל שאר הגילויים הנה גם כאשר ישנו גילוי אור מלמעלה, הרי מה שנשאר אצל האדם (בפנימיות עכ"פ) אין זה האור שלמעלה כמו שהוא, משא"כ בענין ההמשכה תורה, הרי זה באופן שהאור שלמעלה בא בהתיישבות⁴⁹.

ח) וזהו ויאמר הוי' אל משה ואל אהרן גו' החודש הזה לכם ראש חדשים, שהעבודה דיחוד שמשא וסיהרא שהיא כללות ענין עבודת האדם לעשות לו ית' דירה בתחתונים, הנה עבודה זו היא ע"י משה ואהרן דוקא, והו"ע התורה והתפלה שצריך להיות שניהם דוקא. שהרי בתורה בלבד אמרו חז"ל⁵¹ כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו, דבכדי שיהי' לימוד התורה כדבעי, היינו שיהי' בביטול, הרי זה ע"י הקדמת התפלה דוקא⁵², וכן בתפלה בלבד בלי תורה, הרי נת"ל בענין ובר לבב שהאהבה צריכה להיות לא בכדי למלאות רעבונו וצמאונו (היינו ההרגש שמצד הנבראים), כי אם בכדי לקיים רצון הוי' דוקא, היינו שהוא בביטול לגמרי, וביטול זה הוא ע"י לימוד התורה דוקא, שענינה המשכה מלמעלה למטה. וכאשר ישנם ב' הבחי' התורה ותפלה יחדיו, משה שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא, אזי דוקא נעשה יחוד קוב"ה ושכינתי', שעושים לו ית' דירה בתחתונים.

(52) ראה לקו"ת ויקרא ה, א. ובכ"מ.

(51) יבמות קט, ב.